

Združeni narodi so oktobra 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov.

Svet za invalide Republike Slovenije
naslavlja na slovensko javnost

POSLANICO

ob 3. decembru - mednarodnem dnevu invalidov 2021

Letošnje geslo Združenih narodov je:

"Vodenje in sodelovanje invalidov v vključujočem, dostopnem in trajnostnem svetu po COVIDu-19."

Invalidi se v vsakdanjem življenju še vedno srečujejo s številnimi ovirami in diskriminacijo, ki jim preprečujejo, da bi uživali temeljne svoboščine in pravice, določene v mednarodnih in nacionalnih pravnih aktih. Pandemija Covid-19 je v mnogih državah razgalila dejstvo, da so invalidi pogosto izpostavljeni socialni izključenosti. Okrevanje družbe in gospodarstva po koncu pandemije naj bo priložnost, da s sodelovanjem invalidov zgradimo vključujoč, dostopen in trajnosten svet po COVIDu-19. Invalidom mora biti omogočeno enakopravno vključevanje v družbeno – ekonomsko okolje, zato jim je potrebno zagotavljati dostop do vseh javno dostopnih storitev, proizvodov, prometa in drugih dobrin, do grajenega okolja, informacij in neovirane komunikacije, vključno z uporabo znakovnega jezika in jezika gluhoslepih ter gradiv v lahko berljivi obliki. Posebna pozornost naj se nameni zagotavljanju vključujočega izobraževanja, programov medicinske, zaposlitvene oziroma poklicne rehabilitacije, dostopa do stanovanj, trga dela in zaposlovanja, podpornih storitev in osebne pomoči ter oblikovanju drugih rešitev, ki bodo pripomogle k uresničevanju enakih možnosti pri polnopravnem sodelovanju invalidov v družbi. Le-ti morajo prevzeti aktivno vlogo v družbenem življenju, si prizadevati za zaposlitev, družinsko življenje, višjo izobrazbo in družbeno vključevanje. Storitve, kot je osebna asistenca, naj uporabijo kot orodje za doseganje svojega neodvisnega življenja in s tem prispevajo h graditvi bolj solidarne in odprte družbe za vse.

Svet za invalide Republike Slovenije se že tretji mandat zavzema za realizacijo obstoječe nacionalne zakonodaje in upoštevanje zavez, ki jih ima Slovenija na podlagi mednarodnih pravnih aktov, saj je še vedno moč občutiti prepad med zakonodajo in njenim uresničevanjem. Kot pozitivne ocenjujemo nekatere sistemske rešitve, ki so bile sprejete v zadnjih letih z namenom spodbujanja neodvisnega življenja in večje socialne vključenosti invalidov. Hkrati pa državo pozivamo k doslednemu spoštovanju vloge Sveta kot posvetovalnega organa pri sprejemanju zakonov in drugih predpisov, ki neposredno ali posredno posegajo na področje invalidskega varstva oziroma v pravice in družbeno ekonomski položaj invalidov. Svet pa bi moral nositi še močnejšo vlogo organa pri uresničevanju in implementaciji Konvencije o pravicah invalidov, kar se kaže sedaj v času COVID-a še toliko bolj in zato menimo, da bi bilo nujno potrebno sprejeti nov že pripravljen osnutek Zakona o Svetu za invalide Republike Slovenije in na ta način zagotoviti invalidom tudi večje varstvo in nediskriminacijo v družbi.

Z ratifikacijo Konvencije ZN o pravicah invalidov leta 2008 se je Slovenija zavezala k njenemu uresničevanju. Konvencija spodbuja, varuje in invalidom zagotavlja polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštovanje njihovega dostojanstva. Kot država podpisnica mora Slovenija priznavati invalidom pravico do dela enako kot drugim, spodbujati zaposlovanje in ohranjati zaposlitve invalidov. Zato mora Slovenija v času COVIDa-19 še bolj aktivno vlagati v ustvarjanje okoliščin, ki bodo spodbujale vključevanje invalidov kot pomembnega dela aktivne družbe in gospodarstva, in s tem pristopom doseči bolj konkurenčno gospodarstvo in večjo stopnjo zaposlovanja, kot ključnega dejavnika večje socialne vključenosti in boljšega ekonomskega položaja invalidov. Prav tako je potrebno zagotoviti večjo osveščenost o oblikah diskriminacije, njenem preprečevanju in pomenu ustvarjanja enakih možnosti.

Z letošnjim geslom Združeni narodi pozivajo države podpisnice Konvencije o pravicah invalidov, da navkljub COVIDu-19, ali prav zato, invalidom namenijo še več pozornosti pri njihovi uveljavitvi v družbi in njihovem opolnomočenju, da bodo lahko kot polnopravni in tudi vodilni člani skupnosti sodelovali pri

gospodarsko ekonomskem razvoju družbe. Skrb za invalide mora biti eden glavnih temeljev socialne in ljudem prijazne države ter s tem bolj humane družbe.

Svet za invalide Republike Slovenije

ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembra 2021,
še posebej z zadovoljstvom čestita
vsem slovenskim invalidom in državljanom, ki živijo in delajo z invalidi.

Svet za invalide Republike Slovenije

mag. Mateja TOMAN
P R E D S E D N I C A